

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 25.1.2023
C(2023) 565 final

ANNEX

LIITE

asiakirjaan

Komission täytäntöönpanoasetus

**rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälinettä ohjelmakaudella 2021–
2027 koskevien vuotuisten tuloksellisuuskertomusten mallin vahvistamisesta asetuksen
(EU) N:o 2021/1148 mukaisesti**

LIITE
Asetuksen (EU) 2021/1148 29 artiklassa tarkoitetun jäsenvaltioiden komissiolle toimittaman, rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälinettä koskevan vuotuisen tuloksellisuuskertomuksen malli

TUNNISTETIEDOT

<i>CCI-numero</i>	
<i>Otsikko</i>	<i>Vuotuinen tuloksellisuuskertomus - BMVI</i>
<i>Versio</i>	<i>1.0</i>
<i>Tilivuosi</i>	<i>1.7.2022-30.6.2023</i>
<i>Päivä, jona kertomus on hyväksytty seurantakomiteassa</i>	<i>7.2.2024</i>

1. TULOSELLISUUS

1.1. Täytäntöönpanon edistyminen – asetuksen (EU) 2021/1148 29 artiklan 2 kohdan a alakohta

Kerro kunkin erityistavoitteen osalta, miten ohjelman täytäntöönpanossa ja sen välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamisessa on edistytty, kun otetaan huomioon tilivuoden viimeisimmät tiedot asetuksen (EU) 2021/1060 42 artiklan mukaisesti. Tällä tarkoitetaan kumulatiivisia tietoja, jotka on toimitettu kertomuksen toimittamisvuotta edeltävän vuoden heinäkuun loppuun (31.7.) mennessä.

Edistymistä kunkin erityistavoitteen osalta kuvaavat tiedot olisi mieluiten esitettävä ohjelmassa yksilöityjen täytäntöönpanotoimenpiteiden, ohjeellisten toimien ja toivottujen tulosten mukaan jaoteltuina.

Kerro myös toteutetuista toimenpiteistä ja asiaankuuluvista toiminnoista, jotka liittyvät kumppanuuden täytäntöönpanoon asetuksen (EU) 2021/1060 8 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

EU-komissio hyväksyi kansallisen ohjelman tilivuoden alussa 24.7.2022.

Rahoitusvälineen ensimmäisessä haussa rahoitetut toimet keskittyivät pääasiassa kiireellistä toimeenpanoa vaativiin toimiin tai toimiin, joilla varmistetaan aiemmin käynnistetyin toiminnan keskeytyksetön jatkuvuus. Erityistavoitteessa 1 on kahden ensimmäisen haun jälkeen sidottu rahoitusta noin 39,3 miljoonaa euroa mikä on n. 61 % myönnettävästä rahoituksesta. Erityistavoitteessa 2 on sidottu noin 8,4 miljoonaa euroa mikä on n. 82 % myönnettävästä rahoituksesta.

Ohjelman toimeenpano on käynnistynyt tehokkaasti ja molemmissa erityistavoitteissa on käynnistetty sekä hanketoimintaa että operatiivisen tuen käyttö. 31.7.2023 mennessä kuudelle hankkeelle maksettiin avustusta yhteensä 12 075 593,25 euroa. Tästä erityistavoitteen 1 osuus oli 10 732 383,37 euroa. Erityistavoitteen 2 osuus oli 1 343 209,88 euroa. Varoja on siis käytetty jo ohjelmakauden alussa hyvin runsaasti ja näyttää siltä, että lähes kaikki rahoitusvälineeseen kohdennetut varat tullaan käyttämään ohjelmakaudella etupainotteisesti. Rahoitusväline on jo käyttänyt yli 10 % siihen kohdistetusta alkuperäisestä määrästä, mikä mahdollistaisi lisärahoituksen saamisen. Väliarvioinnin ja tarkempien laskelmien jälkeen täsmentyvä lisärahoituksen määrä tulee olemaan hyvin tarpeellinen ohjelman tuloksellisessa toimeenpanossa. Myös erityistoimihauista toivotaan saatavan lisärahoitusta ohjelmaan.

Kansalliseen ohjelmaan on kirjattu indikaattoreittain välitavoite, ja ohjelman kokonaistavoite. Tähän mennessä hankkeet ovat toteutuneet lähes suunnitellusti. Viivästyksket ovat olleet pääosin avustuksen saajista riippumattomia ja liittyneet mm. toimittajan viivästyksiin. Tarvittaessa avustuksen saajat ovat hakeneet lisäaikaa hankkeen toteutukselle.

Erityistavoitteesta 1 Tuetaan eurooppalaisen raja- ja merivartioston ulkorajoilla toteuttamaa yhdenmukaista eurooppalaista rajaturvallisuutta, laillisten rajanylitysten helpottamiseksi, laittoman maahanmuuton ja rajat ylittävän rikollisuuden ehkäisemiseksi ja havaitsemiseksi ja muuttovirtojen hallitsemiseksi tehokkaalla tavalla. Tähän pyritään useilla kansallisissa ohjelmissa eritellyillä täytäntöönpanotoimilla.

Täytäntöönpanotoimen 1A (Tarkastusten ja valvonnan valmiuksien lisääminen) päämääränä on kehittää rajaturvallisuuden ja rajavalvonnan suorituskykyä mm. laajentamalla ja modernisoimalla maa- ja merirajan teknisiä valvontajärjestelmiä sekä parantamalla rajaturvallisuuden ylläpitämiseen käytettävän valvontakaluston, raskaan alus- ja ilma-aluskaluston sekä ajoneuvojen suorituskykyä ja varustusta. Toimesta on rahoitettu hanke ”Toimitilaturvallisuuden parantaminen”. Hankkeen päämääränä oli turvata operatiivisten rajavalvontajärjestelmien häiriötön toiminta sähköjakelun häiriötilanteissa sähköverkkojen ulkopuolella. Saman täytäntöönpanotoimen mukaisesti myönnettiin myös hanke ”Rajanylityspaikkojen uudistaminen” -hanke. Ohjelman mukaisesti hankkeen päämääränä oli parantaa rajanylityspaikkojen infrastruktuuria, laitteistoja ja rajanylitysprosessia mm. uudistamalla kaistatarkastusrakennelmia rakentamalla niiden etuosaan laajennusosat. Myös tullille myönnettiin hanke täytäntöönpanotoimen 1A mukaisesti. Hankkeen tavoitteena oli asiakaspalvelupisteiden saattaminen yhteensopiviksi EES-laitteiden kanssa Nuijamaalla ja Vaalimaalla. Edellä mainittujen hankeiden lisäksi täytäntöönpanotoimesta rahoitettiin ”Valvontakyky 2025” -hanke. Tarkoituksena on parantaa merellistä valvontakykyä vastaamaan nykypäivän toimintaympäristön vaatimuksia. Hankkeessa varustetaan yksi vartiolaiva teknologialla, joka parantaa pinta- ja ilmavalvontakykyä sekä vedenalaista valvontakykyä.

Täytäntöönpanotoimen 1B (Eurooppalaisen raja- ja merivartioston kehittäminen) päämääränä on parantaa rajaturvallisuuden strategista suorituskykyä. Toimesta rahoitetun hankkeen ”partioajoneuvokaluston uudistaminen” päämääränä on uusia rajavalvontatehtävissä käytettävää ajoneuvokalustoa, jotta partioiden suorituskyky ja liikkuvuus maastorajoilla on turvattu kaikenlaisissa olosuhteissa. Lisäksi 1B kohdan mukaisesti on hankittu rajavartioiden henkilökohtaisia suojavälineitä. Hankkeen tavoitteena oli turvata rajavartioiden turvallisuus ja toimintakyky väkivalta- ja aseuhkatilanteissa. Hanke on täysin rahaston ohjelman mukainen. Toimeenpanosuunnitelmaan on myös kirjattu, että näitä edeltäneellä ohjelmakaudella aloitettuja hankintoja jatketaan BMVI-rahoituksella.

Täytäntöönpanotoimen 1C mukaisesti myönnettiin yksi hanke, joka on raportoitu tämän tulokellisuusraportin kohdassa 6 ”kolmansissa toteutettavat hankkeet”.

Täytäntöönpanotoimen 1 E:ssä hankkeen ”SIS-recast ja -evaluaatiovaatimukset” tavoitteena on toteuttaa EU:n asettamat, lakisäätöiset velvoitteet. Lisäksi hankkeessa toteutetaan yhteentoimivuusasetuksista juontuvia velvoitteita SIS-integraatiossa. Erityistavoitteeseen 1E liittyen kaikki rajaturvallisuuteen liittyvät viranomaiset toteuttivat jo ohjelmakaudella 2014-2020 hankkeita EU-tietojärjestelmien yhteentoimivuuteen valmistautumiseksi. Näitä toimia on jatkettu BMVI-tuella sisältäen mm. EES-, ETIAS-, SIS- ja yhteentoimivuusasetusten edellyttämien muutoksia. Schengen-arvioinnissa havaittujen puutteiden korjaamista SIS-järjestelmässä priorisoidaan ohjelmakauden alussa. Myös Älykkäät rajat -jatkokehitysvaiheetta rahoitetaan BMVI-tuella.

Erityistavoitteen 2 täytäntöönpanotoimen 2E (Laaja-alainen tietojärjestelmien, erityisesti VIS:n, perustaminen, käyttäminen ja ylläpito, mukaan lukien tietojärjestelmien ja niiden viestintäinfrastruktuurin yhteentoimivuus) mukaisesti ulkoministeriölle myönnettiin hanke ”UMPIO -projekti - UM:n Interoperability”. Hanke on osa suurempaa yhteentoimivuuden kokonaisuutta, joka koskee EU-jäsenvaltioita ja Schengen-yhteisöä ja EU:n virastoja. Siinä toteutetaan viisumipolitiikkaa koskevien tietojärjestelmien yhteentoimivuuden velvoitteet. Saman täytäntöönpanotoimen 2E mukaisesti Maahanmuuttovirastolle myönnettyssä hankkeessa ”SIS Recast ja Euroopan komission

evaluaatiovaatimusten toteuttaminen” tavoitteena on toteuttaa EU:n asettamat, lakisäätöiset SIS-recast ja -evaluaatiovaatimukset. Lisäksi hankkeessa toteutetaan yhteentoimivuusasetuksista juontuvia velvoitteita SIS-integraatiossa. Niin ikään täytäntöönpanotoimen 2E mukaisesti ulkoministeriö toimeenpani hankkeen ”Suomen 2D viisumikooditoteutus”. Hankkeessa oli tarkoitus toteuttaa viisumitarrale Schengen-maille yhtenäinen digitaalinen 2D-leima, joka parantaa viisumiturvallisuutta. Vaatimus perustuu EU-komission antamaan täytäntöönpanopäätökseen.

Täytäntöönpanotoimeen 2 E liittyen ulkoministeriölle ja Maahankuuttovirastolle myönnettiin hankkeet VIS-asetusmuutoksen velvoitteiden toteuttamiseksi. Hankkeiden toimeenpano alkoi tammikuussa 2023, eivätkä hankkeet olleet raportoineet 30.6.2023 mennessä. Samaan aikaan alkanut ulkoministeriön toimenpanema ”VISU viisumiprosessin kehityshanke”, ei myöskään raportoinut 30.6.2023 mennessä. Hanke liittyy täytäntöönpanotoimiin 2 A, 2 B ja 2 C.

Kumppanuusperiaatteiden toteuttamisen mukaisesti BMVI-rahoitustukivälineen seurantakomitea on kokoontunut kolme kertaa tilikauden aikana.

1.2. Tuloksellisuuteen vaikuttavat seikat – asetuksen (EU) 2021/1148 29 artiklan 2 kohdan b alakohta

Kerro kunkin erityistavoitteen osalta, mitkä seikat ovat vaikuttaneet ohjelman tuloksellisuuteen tilivuoden aikana ja mihin toimiin on ryhdytty niihin puuttumiseksi.

Mikäli mahdollista ja aiheellista, erottele nämä seikat seuraavasti:

- saavutusten aliraportointi¹,
- tavoitteiden asettaminen²,
- menettelyyn liittyvät viiveet ja hallinnolliset valmiudet³,
- toimintaympäristöön liittyvät muutokset⁴,
- toimien suunnittelu ja/tai toteutus⁵, sekä
- muut asiat.

Kerro strategiaan tai kansallisiin tavoitteisiin tehdyistä muutoksista, tekijöistä, jotka tulevaisuudessa saattavat johtaa muutoksiin, sekä siitä, miten kyseiset muutokset ovat vaikuttaneet tuloskehyksen määrittämenetelmän mukaisesti arvioituihin tavoitteisiin.

Anna tiedot mahdollisista välineen täytäntöönpanoon liittyvistä perustelluista lausunnoista, jotka komissio on antanut Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 258 artiklan mukaisen rikkomusmenettelyn johdosta.

Kansallisen ohjelman laatimisessa on huomioitu mm. rahoitusvälineen toimialan kannalta oleelliset hallitusohjelman kirjaukset, kansalliset strategiat, selvitykset ja toimenpideohjelmat. Suomen rajaturvallisuustoimijoiden päämääränä on tehokas ja uskottava ulkorajavalvonta perus- ja ihmisoikeusvelvoitteita noudattaen sekä turvallisuusympäristön muutoksien ja uusien uhkien

¹ Tällä tarkoitetaan tilannetta, jossa indikaattoreilla mitattavan tavoitteiden nimellisen toteutumisasteen ja täytäntöönpanossa tosiasiallisesti tapahtuneen edistymisen välillä on ero. Tuotosten ja tulosten aliraportointi voi johtua esimerkiksi tietojärjestelmän kehittämiseen liittyvistä ongelmista, käynnissä olevista toimista, joiden tuotoksista ja tuloksista ei ole vielä raportoitu, ja tietojen keruuseen liittyvistä ongelmista, jotka tekevät raportoinnista hidasta tai epätäydellistä.

² Tällä tarkoitetaan tilannetta, jossa tavoitteiden alhainen toteutumisaste ei johdu hitaasta edistymisestä vaan pikemminkin väärin tai epärealististen tavoitteiden asettamisesta. Huomioon voidaan ottaa kokemukset, joita on saatu tavoitteiden asettamista koskevan menetelmän käyttöönotosta, kuten vääristä tai epätäydellisistä oletuksista tai valittuihin vertailuarvoihin liittyvistä ongelmista, ja menetelmään mahdollisesti suunnitteilla olevat muutokset.

³ Esimerkiksi tarjouskilpailu- ja tarkastusmenettelyihin liittyvät ongelmat, resurssien puutteeseen hallintoviranomaisten tasolla liittyvät ongelmat ja ohjelman hyväksymisen odottamaton viivästyminen.

⁴ Tällaisia voivat olla esimerkiksi sosioekonomiset tai poliittiset tekijät ja sääntelyyn liittyvät muutokset.

⁵ Esimerkiksi toimen laajuuteen liittyvät ongelmat (esim. tukikelpoisuusperusteet), tuensaajien tai osallistujien vähäinen kiinnostus ja mahdolliset poikkeamat toimen täytäntöönpanossa.

ennakointi. Ohjelmassa on huomioitu myös Venäjän hyökkäyksen Ukrainalle aiheuttamat seuraukset ja rahastosta tuettavilla toimilla voidaan kattaa Ukrainasta sotaa pakenevien tarpeita. Tilivuoden loppupuolella toteutui myös Suomen liittyminen Natoon, mikä voi jatkossa vaikuttaa arvioituihin tavoitteisiin. Hallituksen vaihtuminen kesällä 2023 ja sen mukaiset painotukset hallitusohjelmassa saattavat tulevaisuudessa aiheuttaa muutostarpeita ohjelmaan. Tulevaisuudessa strategioihin ja kansallisiin tavoitteisiin saattaa vaikuttaa myös Venäjän toimet Suomen itärajalla. Jo syksyllä 2023 on nähty aggressiivista hybridivaikuttamista, jonka tuloksena 3. maan kansalaisia on tuotu itärajan ylityspisteille, eikä toimintaa ole saatu pysytettyä tavanomaisin keinoin. Rajan sulkeminen on pysäyttänyt liikenteen mutta toiminta on jatkunut heti kun se on mahdollista.

Toimeenpanosuunnitelman avulla halutaan varmistaa rahaston ohjelman suunnitelmallinen ja vaikuttavuuteen tähtäävä toimeenpano sekä kuvata ohjelman toimeenpanon etenemistä. Toimeenpanosuunnitelma on laadittu tiiviissä yhteistyössä oleellisten hallinnonalojen ja sidosryhmien kanssa. Siinä on huomioitu ajankohtaiset, ohjelman toimeenpanoa ja tuloksellisuutta edistävät tarpeet sekä käynnissä olevat hankkeet tai toiminnot. Suunnitelman valmistelussa on huomioitu myös EU:n muiden rahoitusvälineiden ja -ohjelmien sisällöt. Ohjelmaan tai toimeenpanosuunnitelmaan ei tehty muutoksia tilivuoden aikana. Ohjelman toimeenpano käynnistyi heti tehokkaasti, sillä ensimmäiset hankkeet myönnettiin ehdollisesti. Täten helmikuussa saapuneet ensimmäiset raportit koskivat molempia erityistavoitteita ja poikkeuksellisen pitkää ajanjaksoa ja tilikauden aikana saatiin avustusta maksettua merkittävä määrä. Suuri osa tästä oli operatiivista tukea, mutta myös järjestelmäkehitykseen ja kalustohankintoihin liittyvät hankkeet raportoivat tilikauden aikana.

Maksettu operatiivinen tuki on ollut keskeistä, jotta avustuksen saajat ovat voineet hoitaa lakisäätesiiä tehtäviään. Myös jatkuva kaluston uusiminen on ollut välttämätöntä, samoin kuin järjestelmien kehityshankkeet.

Avustuksen saajat ovat tuoneet esille, että turvallisuustilanne on muuttunut radikaalisti. Vastuu tehtävien hoitamisesta on kuitenkin jäsenmailla, ja tehtävien hoitoon joudutaan käyttämään kansallista budjettirahoitusta, kun BMVI-rahoitus on käytetty loppuun. Täten lisärahoitukselle on suuri tarve.

Toimitilaturvallisuuden parantaminen -hankkeen puitteissa on 30.6.2023 mennessä hankittu kahdeksan varavoimalaitetta. Yhdeksännen laitteen hankinta viivästyi, minkä vuoksi hankkeelle on myönnetty jatkoaikaa 28.2.2024 saakka. Hankkeen tuloksena voidaan jo nyt nähdä, että sähkösaannin häiriötilanteisiin varautuminen ja valmius tuottaa sähköä sähköverkon ulkopuolelle jäävissä kohteissa, mm. Suomenlahden saarissa on parantunut.

Rajanylityspaikkojen uudistaminen -hankkeen tuloksena itärajan rajanylityspaikoille hankittiin suunnitellusti yhteensä 25 kpl puolilämpimiä asiakaspalvelutiloja, jotka mahdollistavat aikanaan EES-laitteiden asianmukaisen käytön, matkustajien miellyttävän ja sujuvan asioinnin ja rajatarkastustehtävissä työskenteleville rajavartijoille hyvät työolosuhteet. Koska EES:n käyttöönotto on viivästynyt, uudistetut tilat eivät ole vielä käytössä kaikkien toimintojen osalta. Jo nyt rajanylittäjät kuitenkin asioivat niiden kautta, koska autojen pysäytystasa on muutettu puomeja siirtämällä eli asiointi autossa istuen ei enää onnistu vaan edellyttää käyntiä asiakaspalvelutilassa.

Tullin hankkeen tuloksena asiakaspalvelupisteet ovat valmiita vastaanottamaan asiakkaita, kunhan EES-laitteiston käyttöönotto EU-laajuisesti tapahtuu. Tämän jälkeen tehdyt ratkaisut mahdollistavat asiakkaiden ja työntekijöiden aiempaa paremman asioinnin ja työskentelyn tiloissa.

Partioajoneuvokaluston uudistaminen -hankkeen määrällisten tavoitteiden saavuttamisessa on edetty hyvin mutta alun viivästysten vuoksi avustuksen saaja harkitsee jatkoajan hakemista hankkeelle mahdollisiin lisäviivästymiseen varautumiseksi. 30.6.2023 mennessä hankkeen tuella Rajavartiolaikoksella on käytössään 28 uutta ajoneuvoa, 28 mönkijää sekä 95 moottorikelkkaa. Tähän mennessä ajoneuvojen vastaanotot eivät ole viivästyneet mutta avustuksen saaja arvioi vielä,

onko hankeajalle haettava jatkoa mahdollisiin viivästyksiin varautumisen vuoksi. Rajavartijan suojaväline hankkeessa hankittiin 1468 uutta taktista kypärää sekä 1409 levynkantolaitetta. Hanke ei päässyt asetettuun määrällisen tavoitteeseen, eikä hanke pysynyt täysin aikataulussa. Hanke kuitenkin jatkoi hankintoja omalla rahoituksella hankeajan jälkeen.

SIS Recast ja Euroopan komission evaluaatiovaatimusten toteuttaminen -hankkeen tuloksena tekniset muutokset on saatu suunniteltua, testattua ja kehitettyä aikataulussa ja muutokset ovat avustuksen saajan UMA-järjestelmässä käytössä. Tulokset voidaan todentaa ja mitata siten, että kaikki toiminnon edellyttämät tekniset muutokset on saatu kehitettyä ja julkaistua kokonaisuudessaan UMA -järjestelmässä.

Ulkoministeriö UMPIO-hankkeen etenemiseen on vaikuttanut merkittävästi eu-LISAn toimituskyky teknisten määritelmien suhteen. Suunnitelmallisesti hanke on edelleen aikataulussa mutta vaiheittaiset käyttönotot eivät ole olleet mahdollisia nykyisellä aikataululla. Maaliskuussa 2023 avustuksen havaitsi, ettei toteutusta ole mahdollista tehdä suunnitellulla tahdilla. Hankkeelle haettiin tämän vuoksi jatkoaikaa 31.1.2025 saakka.

Suomen 2D viisumikooditoteutus -hankkeessa saavutettiin asetetut tavoitteet ja ratkaisu otettiin käyttöön kaikkissa viisumitarrostusta tekevissä toimipaikoissa. Nyt tulostuksen yhteydessä viisumitarrostus tulostuu 2D-viivakoodi ja täten Suomi täyttää EU:n vaatimukset.

Sekä erityistavoitteessa 1 että erityistavoitteessa 2 on käynnissä yksi operatiivisen tuen hanke. Operatiivisen tuen käytölle ei ole määritelty tulostavoitteita, vaikka indikaattoreita onkin määritelty. Operatiivisen tuen avulla tuetut tietojärjestelmät ja vartiolaiva Turva on kuitenkin saatu pidettyä toiminnassa ilman merkittäviä katkoksia. Avustuksensaajat pitävät myönnettyä avustusta erittäin tärkeänä, sillä kustannukset ovat suuria, mutta välttämättömiä.

Ulkoministeriö kilpailutti kansallisen viisumitietojärjestelmän tilivuoden aikana. Tuloksena nykyinen järjestelmätoimittaja hävisi kilpailutuksen, mutta on valittanut päätöksestä markkinaoikeuteen. Niin kauan, kun asia on oikeusprosessissa, se saattaa vaikuttaa myös muihin erityistavoitteen 2 hankkeiden toteutumiseen tai niiden aikatauluun.

1.3. Erityiset lievennustoimet

Kuvaile **tarvittaessa** lyhyesti, miten ohjelman toimet auttoivat lieventämään sellaisten ulkorajojen valvonnassa tapahtuneiden mahdollisten merkityksellisten ja äkillisten muutosten vaikutuksia, jotka olivat seurausta sosioekonomisen tai poliittisen tilanteen ennakoimattomasta heikkenemisestä EU:n ulkopuolisissa maissa. Mikäli mahdollista, ilmoita tarkoitukseen uudelleen kohdennettujen varojen määrä sekä niihin liittyvät tuotokset ja saavutetut tulokset.

Kiinnitä erityistä huomiota toimiin, jotka on toteutettu tällaisten äkillisten muutosten vaikutusten lieventämiseksi ja joiden kaikkia saavutuksia ei välttämättä pystytä mittaamaan yhteisillä tuotos- ja tulosindikaattoreilla.

Ohjelma hyväksyttiin 24.7.2022. Ohjelmassa on otettu huomioon mm. se, että laittoman maahanmuuton osalta Suomen keskeisimmät uhat liittyvät erityisesti ennustettavuuden heikkenemiseen 1 340 kilometriä pitkällä itäisellä maaulkorajalla. Laittoman maahantulon paine Venäjän puolella rajaa ja uhat liittyvät tilanteen kehitykseen koko itärajalla myös tulevaisuudessa.

Tilanteeseen vaikuttanee myös se, Suomi hyväksyttiin Naton jäseneksi huhtikuussa 2023.

1.4. Operatiivinen tuki – asetuksen (EU) 2021/1148 16 artiklan 3 kohta

Jos tilivuoden aikana on käytetty operatiivista tukea, kuvaile, miten se auttoi välineen tavoitteiden toteutumisessa.⁶

Selvitä, onko laaja-alaisten tietojärjestelmien, kuten EU:n matkustustieto- ja -lupajärjestelmän (ETIAS), toimintaan ja ylläpitoon käytetty operatiivista tukea.

Jos tuettaviksi valittujen toimien operatiivisen tuen kumulatiiviset tukikelpoiset kokonaiskustannukset ovat tilivuoden lopussa yli 33 prosenttia ohjelman kokonaismäärärahoista, selitä miksi. Jos on olemassa riski, että edellä mainittu kynnsarvo ylittyy ohjelmakauden loppuun mennessä, kerro riskin lieventämiseksi suunnitelluista toimenpiteistä.

---

⁶ Jos aiheellista, käytä tässä yhteydessä asetuksen (EU) 2021/1148 soveltamisalaan kuuluvia tietoja, jotka on saatu Schengen-arviointien tuloksena; arvioinnit tehdään arviointi- ja valvontamekanismin perustamisesta Schengenin säännösten soveltamisen varmistamista varten ja toimeenpanevan komitean 16 päivänä syyskuuta 1998 pysyvän Schengenin arviointi- ja soveltamiskomitean perustamisesta tekemän päätöksen kumoamisesta 7 päivänä lokakuuta 2013 annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 1053/2013 (EUVL L 295, 6.11.2013, s. 27) ja arviointi- ja valvontamekanismin perustamisesta ja toiminnasta Schengenin säännösten soveltamisen varmistamista varten ja asetuksen (EU) N:o 1053/2013 kumoamisesta 9 päivänä kesäkuuta 2022 annetun neuvoston asetuksen (EU) 2022/922 (EUVL L 160, 15.6.2022, s. 1) mukaisesti. Viittaa tarvittaessa myös eurooppalaisesta raja- ja merivartiostosta sekä Schengen-arviointien ja haavoittuvuusarviointien jälkeen annetuista suosituksista 13 päivänä marraskuuta 2019 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/1896 (EUVL L 295, 14.11.2019, s. 1) mukaisesti tehtyihin haavoittuvuusarviointeihin ja niihin liittyviin suosituksiin.

Tilivuoden aikana on ollut käynnissä kaksi operatiivisen tuen hanketta. Yksi kummassakin erityistavoitteessa.

Erityistavoite 1: valvontajärjestelmät ja -kalusto -toimintaan myönnetyllä avustuksella on katettu suunnitelman mukaisesti rajavartiotoiminnan tietojärjestelmän (RVT) sekä merivalvonnan operatiivisen tietojärjestelmän (MOTVJ) jatkuvan ylläpidon kuluja. Avustuksella on katettu myös vartiolaiva Turvan polttoainekuluja. Operatiivisen tuen keskeisinä tuloksina voidaan pitää sitä, että tuen avulla Rajavartiolaitos kykenee huolehtimaan lakisääteisistä tehtävistään EU:n ulkorajavalvonnassa. Lisäksi valvonnan häiriöttömyys ja keskeytyksettömyys on saatu turvattua. Avustuksen saaja on myös tuonut esille BMVI-rahoituksen merkittävyyden tämänkaltaissa juoksevilla kuluissa. Avustuksen saaja ei ole vielä loppuraportoinut mutta toiminta on huomattavasti alibudjetoitu ja avustuspäätöksen enimmäismäärä tulee ylittymään todella reilusti, arviolta 1,5 miljoonaa euroa. Ensimmäisellä maksupäätöksellä tukea maksettiin 7 072 590,16 €.

Erityistavoite 2: operatiivisen tuen tarkoituksena on ylläpitää ja turvata kansallisen viisumitietojärjestelmän häiriötön toiminta ja käytettävyys. Näin mahdollistetaan sujuva ja moitteeton yhteys kansallisen (NVIS) ja keskustietojärjestelmän (CVIS) välillä. Toiminta kohdistuu siis unionin hyväksi suoritettaviin viisumipalveluihin. Viisumitietojärjestelmä tulee tavoittaa häiriöttömästi kaikki sitä käyttävät viranomaistahot sekä täyttää sille asetetut vaatimukset. Järjestelmä on toiminut tarkoituksenmukaisesti, luotettavasti ja tietoturvallisesti. Järjestelmän toimivuutta, tietoturvaa ja tietosuojaa on auditoitu mm. Schengen-tarkastuksessa. Ensimmäisellä maksupäätöksellä tukea maksettiin 1 095 565,56 €. Toiminta on huomattavan alibudjetoitu. Avustuksen saaja ei ole vielä loppuraportoinut mutta avustuspäätöksen enimmäismäärä tulee ylittymään reilusti.

Operatiivista tukea ei ole käytetty EU:n matkustustieto- ja -lupajärjestelmän (ETIAS) toimintaan tai ylläpitoon, eivätkä operatiivisen tuen kumulatiiviset tukikelpoiset kokonaiskustannukset ole tilivuoden lopussa yli 33 prosenttia ohjelman kokonaismäärärahoista.

1.5. Erityistoimet⁷

Kuvaile tilivuonna mahdollisesti toteutettujen erityistoimien tärkeimpiä saavutuksia sekä sitä, miten toimet auttoivat ohjelman tavoitteiden saavuttamisessa ja unionin tason lisäarvon⁸ tuottamisessa.

Kuvaile, miten yksittäisissä toimissa on edistytty sekä menettelyn⁹ että toiminnan¹⁰ näkökulmasta, ja mainitse toimien tuloksellisuuteen mahdollisesti vaikuttavat seikat, erityisesti mahdollinen varojen alikäytön riski.

Erittele tiedot tarvittaessa hankkeittain. Jos on odotettavissa, että alkuperäisestä suunnitelmasta joudutaan poikkeamaan, selitä syy(t), kerro mahdollisesti toteutetuista lievennystoimista ja esitä muutettu aikataulu.

Suomesta osallistuttiin kahteen erityistoimihakuun tilivuoden aikana. Päätöstä hakemusten hyväksymisestä tai hylkäämisestä ei ollut tehty tilivuoden loppuun mennessä.

⁷ Silloin kun on kyse kansainvälisistä erityistoimista, tämän kohdan soveltamisala vaihtelee sen mukaan, miten tehtävät ja vastuut on jaettu johtavien jäsenvaltioiden ja muiden osallistuvien jäsenvaltioiden kesken, ja valitun raportointimenetelmän mukaan. Tämä on selitetty 14. helmikuuta 2022 päivättyssä komission muistiossa – *Transnational specific actions under the Asylum, Migration and Integration Fund (AMIF), the Instrument for Financial Support for Border Management and Visa Policy (BMVI), and the Internal Security Fund (ISF) – Arrangements between partners* (Ares (2022)1060102).

⁸ Unionin tason lisäarvolla tarkoitetaan sellaisia tuloksia, joihin jäsenvaltiot eivät yksin olisi yltäneet.

⁹ Esimerkiksi hankintamenettelyt ja muut valmistelutoimet.

¹⁰ Esimerkiksi suoritteet, tuotokset ja tulokset.

Kirjaa oheiseen taulukkoon tiedot tilivuoden loppuun mennessä aikista ohjelmassa toteutetuista kansallisista erityistoimista. Kansainvälisiä erityistoimia koskevien tietojen olisi oltava valitun raportointimenetelmän mukaisia.¹¹

Erityis-tavoite	Toimen nimi/viite-numero	Tuensaaja	Täytäntöön-panojakso	Tuki-kelpoiset kustan-nukset ¹²	Tuki-kelpoiset menot ¹³	Edistyminen asiaankuuluviissa yhteisissä ja/tai ohjelmakohtaisissa indikaattoreissa ¹⁴	
						Tuotos	Tulos
N/A							

1.6. ETIAS – Asetuksen (EU) 2021/1148 29 artiklan 2 kohdan g alakohta

Anna tiedot Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1240¹⁵ 85 artiklan 2 ja 3 kohdan mukaisista menoista, jotka on sisällytetty kirjanpitoon asetuksen (EU) 2021/1060 98 artiklan mukaisesti, jäljempänä olevan taulukon otsakkeiden mukaisesti.

Kustannuslaji	Menot tilivuonna
Laaja-alaiset tietojärjestelmät – EU:n matkustustieto- ja -lupajärjestelmä (ETIAS) – asetuksen (EU) 2018/1240 85 artiklan 2 kohta	N/A
Laaja-alaiset tietojärjestelmät – EU:n matkustustieto- ja -lupajärjestelmä (ETIAS) – asetuksen (EU) 2018/1240 85 artiklan 3 kohta	N/A

1.7. Vain vuonna 2024: Hankkeiden jatkaminen – asetuksen (EU) 2021/1148 33 artiklan 4 kohdan e alakohta

Ilmoita hankkeet, joita jatkettiin 1. tammikuuta 2021 jälkeen ja jotka on valittu ja aloitettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 515/2014¹⁶ nojalla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 514/2014¹⁷ mukaisesti.

N/A. Suomessa ei ole asetuksen (EU) 2021/1148 33 artiklan 4 kohdan e alakohdan mukaisia hankkeita.
---

2. TÄYDENTÄVYYS

2.1. Täydentävyys suhteessa unionin muihin rahastoihin – asetuksen (EU) 2021/1148 29 artiklan 2 kohdan c alakohta

Kuvaile tilivuoden aikana aikaansaattua täydentävyyttä ja mahdollisesti toteutuneita synergioita välineestä tuettujen ja muista unionin rahastoista, erityisesti tullitarkastuslaitteiden rahoitusvälineestä, sisäisen turvallisuuden rahastosta, turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastosta ja ulkoisen

¹¹ Ks. 14.2.2022 päivätty komission muistio (Ares (2022)1060102).

¹² Valittujen toimien tukikelpoiset kokonaiskustannukset, jotka on ilmoitettu komissiolle edellisen tilivuoden heinäkuun loppuun (31.7.) mennessä.

¹³ Tukikelpoisten menojen kokonaismäärä, jonka tuensaaja on ilmoittanut hallintoviranomaiselle ja joka on toimitettu komissiolle viimeistään edellisen tilivuoden 31. heinäkuuta.

¹⁴ Ilmoita tuotokset ja tulokset määräsuhteen mukaisesti, jos erityistoimet täydentävät aiempia toimia eikä erityisiä seurantajärjestelyjä ole.

¹⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1240, annettu 12 päivänä syyskuuta 2018, Euroopan matkustustieto- ja -lupajärjestelmän (ETIAS) perustamisesta ja asetusten (EU) N:o 1077/2011, (EU) N:o 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 ja (EU) 2017/2226 muuttamisesta (EUVL L 236, 19.9.2018, s. 1).

¹⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 515/2014, annettu 16 päivänä huhtikuuta 2014, ulkorajojen ja viisumipolitiikan rahoitusvälineen perustamisesta osana sisäisen turvallisuuden rahastoa ja päätöksen N:o 574/2007/EY kumoamisesta (EUVL L 150, 20.5.2014, s. 143).

¹⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 514/2014, annettu 16 päivänä huhtikuuta 2014, turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoon sekä poliisiyhteistyön, rikollisuuden ehkäisemisen ja torjumisen sekä kriisinhallinnan rahoitusvälineeseen sovellettavista yleisistä säännöksistä (EUVL L 150, 20.5.2014, s. 112).

toiminnan rahoitusvälineistä¹⁸ tuettujen toimien välillä sekä luonteeltaan monialaisten merioperaatioiden yhteydessä syntynyttä synergiaa.

Kuvaile myös toteutettujen toimien täydentävyyttä virastojen välisen yhteistyön¹⁹ vahvistamisen näkökulmasta, mukaan lukien yhteistyö Euroopan raja- ja merivartiostojen ja asianomaisten kansallisten viranomaisten kanssa.

Kiinnitä erityistä huomiota seuraaviin:

- täydentävyys unionin ulkoisten rahoitusvälineiden kanssa toimissa, jotka joko toteutetaan kolmansissa maissa tai jotka liittyvät niihin. Tuo esiin näkökohdat, jotka ovat johdonmukaisia unionin ulkopoliittikan periaatteiden ja yleisten tavoitteiden kanssa;
- mahdollistavien mekanismien käyttö, esimerkiksi käytössä olevat organisatoriset ja menettelyä koskevat järjestelyt, joilla edistetään synergioiden ja täydentävyyden aikaansaamista, ja mahdolliset muut toimet, joita tilivuoden aikana on toteutettu niiden parantamiseksi.

Muiden EU-rahoitusohjelmien hallintoviranomaisten kanssa keskustellaan synergioiden löytämiseksi ja päällekkäisyyksien välttämiseksi.

Hallintoviranomainen seuraa muiden rahoitusvälineiden toimeenpanoa, jotta voidaan varmistaa, että samoja toimia ei rahoiteta useiden EU-rahastojen kautta. Näin tehdään esim. tullivalvontalaitteiden rahoitusinstrumentin (CCEI), Euroopan meri, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston (EMKVR), EU:n rajat ylittävän yhteistyön ohjelmien (ENI) ja Horisontti Eurooppa -ohjelmien kanssa.

ISF- ja BMVI-rahastojen tavoitteet risteävät rajat ylittävän rikollisuuden torjunnassa ja AMIF-rahaston kanssa esimerkiksi ihmiskaupateemassa. Hallintoviranomaisen ollessa kaikissa sisäasioiden rahastoissa sama, päällekkäisten rahoitusten riskiä ei ole.

2.2. Monikäyttölaitteet ja tieto- ja viestintätekniset järjestelmät – asetuksen (EU) 2021/1148 13 artiklan 14 kohta

Kuvaile lyhyesti toimia, joissa tilivuoden aikana käytettiin ohjelman tuella hankittuja laitteita ja tieto- ja viestintäteknisiä järjestelmiä tullivalvonnan, luonteeltaan monialaisten merioperaatioiden sekä sisäisen turvallisuuden rahaston ja turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston tavoitteiden saavuttamiseen tähtäävillä täydentävillä aloilla. Ilmoita paikat, joissa monikäyttölaitteet ja tieto- ja viestintätekniset järjestelmät on otettu käyttöön.

Ilmoita laitteiden osalta myös ajanjakso, jonka aikana niitä käytettiin täydentävillä aloilla.

N/A. Ohjelman tuella hankittuja laitteita tai tieto- ja viestintäteknisiä järjestelmiä ei ole käytetty täydentävillä aloilla.

Jos kyseessä on asetuksen (EU) 2021/1148 nojalla rahoitettu unionin tietojärjestelmä, joka palvelee myös asetuksen (EU) 2021/1147 ja asetuksen (EU) 2021/1149 tavoitteita (monikäyttö), tai yhteentoimivuutta koskevassa unionin oikeudellisessa kehyksessä²⁰ edellytetty toiminta, täytä seuraava taulukko.

¹⁸ Varsinkin naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön väline (NDICI) – Globaali Eurooppa ja liittymistä valmisteleva tukiväline (IPA).

¹⁹ Esimerkiksi yhteistyö jäsenvaltioiden kesken ja jäsenvaltioiden ja asiaankuuluvien EU:n elinten, toimistojen ja virastojen välillä (unionin taso) ja jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten kesken (kansallinen taso).

²⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/817, annettu 20 päivänä toukokuuta 2019, kehyksen vahvistamisesta ulkorajoja ja viisumipolitiikkaa koskevien EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuudelle ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 767/2008, (EU) 2016/399, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240, (EU) 2018/1726 ja (EU) 2018/1861 sekä neuvoston päätösten 2004/512/EY ja 2008/633/YOS muuttamisesta (EUVL L 135, 22.5.2019, s. 27).

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/818, annettu 20 päivänä toukokuuta 2019, kehyksen vahvistamisesta poliisiyhteistyötä ja oikeudellista yhteistyötä sekä turvapaikka- ja muuttoliikeasioita koskevien EU:n

Erityis-tavoite	Toimen nimi	Toimen edunsaaja	Toimen tavoite	Toteuttamis-jakso	Yhteis-rahoitus-osuus	Tuki-kelpoiset kustan-nukset ²¹	Tuki-kelpoiset menot ²²
N/A							

2.3. Laitteiden hankintaa koskeva monivuotinen suunnitelma – asetuksen (EU) 2021/1148 13 artiklan 14 kohdan d alakohta

Esitä monivuotinen suunnitelma laitteista, jotka on tarkoitus hankkia rahoitusvälineen puitteissa.

N/A.

Suomessa ei ole suunnitteilla BMVI-rahoituksella hankittavaa kalustosta, joiden rahoitushakemuksen (yhtenä) perusteluna olisi käytetty käytetty Frontex-toimintaan ao. kaluston osoittaminen.”

3. UNIONIN SÄÄNNÖSTÖN TÄYTÄNTÖÖNPANO – ASETUKSEN (EU) 2021/1148 29 ARTIKLAN 2 KOHDAN D ALAKOHTA

Kuvaile lyhyesti, miten ohjelmalla edistettiin tilivuoden aikana asiaa koskevan unionin lainsäädännön täytäntöönpanoa erityisesti Schengen-asioiden, rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan alalla, ja miten se vaikutti asiaa koskeviin toimintasuunnitelmiin.

Kansallisen ohjelman tulostavoitteeksi on kirjattu ”Maa- ja merivalvonnan tekniikan puutokset on paikattu Schengen-vaatimusten mukaisiksi. Tietojärjestelmät ja niiden väliset liittymät on parannettu Schengenin säännösten vaatimalle tasolle”. Molempien erityistavoitteiden on osalta on lisäksi todettu, että Schengen-arvioinneissa ja haavoittuvuusarvioinneissa havaittujen puutteiden korjaamista priorisoidaan BMVI-hankkeissa koko rahoituskauden ajan. Toimeenpanpsuunnitelman mukaisesti näihin liittyvä haku on auki kaikissa hauissa. Viisumiasioihin liittyen havaitut puutteet on jo pääosin korjattu, mutta riippumattomuus ulkoistuskumppanista on vielä toteuttamatta.

Tähän mennessä erityistavoitteen 2, täytäntöönpanotoimi 2E mukaisesti myönnettyssä hankkeessa ”Suomen 2 D-viisumikooditoteutus” toteutettiin sovelluskehitys, jossa viisumitarralle tulostuu Schengen-maille yhtenäinen digitaalinen leima. Hanke oli hyvin aikataulukriittinen ja pakollinen. Muutos liittyi EU komission antamaan täytäntöönpanopäätökseen C(2020) 2672, jonka myötä Schengen-maiden tulee ottaa käyttöön digitaalisen leiman viisumitarralla määräaikaan mennessä. Koodin tarkoitus on laittoman maahantulon estäminen, luomalla uusia turvaominaisuuksia viisumitarralle. Hanke oli onnistunut ja ratkaisu otettiin käyttöön kaikissa viisumitarratulostusta tekevissä toimipaikoissa määrättyssä aikataulussa.

4. VIESTINTÄ JA NÄKYVYYS – ASETUKSEN (EU) 2021/1148 29 ARTIKLAN 2 KOHDAN E ALAKOHTA

Kerro, miten viestintä- ja näkyvyysoimia toteutettiin tilivuoden aikana. Kuvaile erityisesti viestintästrategiassa asetettuihin tavoitteisiin liittyvää mahdollisesti saavutettua edistystä, jota mitataan asiaankuuluvilla indikaattoreilla ja niihin liitetyillä tavoitteilla. Jos aiheellista, kerro myös kohderyhmien tavoittamiseen ja/tai hankkeiden tulosten levittämiseen ja hyödyntämiseen liittyvistä hyvistä käytännöistä.

tietojärjestelmien yhteentoimivuudelle ja asetusten (EU) 2018/1726, (EU) 2018/1862 ja (EU) 2019/816 muuttamisesta (EUVL L 135, 22.5.2019, s. 85).

²¹ Valittujen toimien tukikelpoiset kokonaiskustannukset, jotka on ilmoitettu komissiolle edellisen tilivuoden heinäkuun loppuun (31.7.) mennessä.

²² Tukikelpoisten menojen kokonaismäärä, jonka tuensaaja on ilmoittanut hallintoviranomaiselle ja joka on toimitettu komissiolle viimeistään edellisen tilivuoden heinäkuun loppuun (31.7.) mennessä.

Tilivuotena 2022-2023 rahaston tärkein viestintäkanava oli rahastojen verkkosivut. Verkkosivuja hyödynnettiin tehokkaasti ja järjestelmällisesti, jotta avustuksen hakijoiden, avustuksensaajien sekä kansalaisten ja tärkeiden sidosryhmien tietoisuus EU-rahoituksella tehtävästä toiminnasta ja saavutetuista tuloksista lisääntyi.

Syksyn 2022 haku järjestettiin 3.10.-1.11.2022. Haussa vastaanotettiin 6 hakemusta ja avustusta haettiin n. 20 miljoonaa euroa. Hausta ja sen tuloksista viestittiin oikea-aikaisesti ja läpinäkyvästi. Keväällä 2023 ei järjestetty BMVI-hakua. Syksyn 2023 hausta tiedottaminen aloitettiin hyvissä ajoin.

Verkkosivujen aineistopankissa julkaistiin hakijoille suunnattu opas. Syksyn 2022 haun yhteydessä järjestettiin kyselytunteja ja hakukoulutuksia etäyhteydellä. Avustuksen saajille julkaistiin hallinnointiopas ja tilivuoden aikana järjestettiin kaksi hallinnointikoulutusta rahoitusta saaneille hankkeille ja toimille läsnätilaisuuksina. Lisäksi järjestettiin hankehallinnoinnin kyselytunteja ja raportointikoulutuksia. Koulutuksia kehitettiin saadun palautteen perusteella. Koulutusmateriaalit julkaistiin rahastojen verkkosivuilla.

Komissiolle toimitettavat kumulatiiviset taloudelliset tiedot ja täytäntöönpanokertomukset julkaistiin ajantasaisesti verkkosivuilla. Seurantakomiteoiden asiakirjat julkaistiin ajantasaisesti verkkosivuilla. Viestintä perustui viestintäsuunnitelmaan. Viestintäsuunnitelma vuodelle 2022 laadittiin yleisasetuksessa (CPR) mainittujen viestintätavoitteiden mukaan. Viestinnän vaikuttavuutta seurataan suunnitelmassa määriteltujen indikaattorien avulla. Rahastojen verkkosivuilla on kuukaudessa keskimäärin n. 600 kävijää, X-tilillä on 690 seuraajaa ja uutiskirjeellä on 790 tilaajaa. Tilikauden 2022-2023 aikana julkaistiin neljä uutiskirjettä.

Avustuksensaajia koulutettiin viestimään hankkeista aktiivisesti ja ylläpitämään EU-näkyvyyttä kaikessa hankkeen yhteydessä tapahtuvassa viestinnässä.

Viestintäsuunnitelmaa toimeenpantiin myös järjestämällä Eurooppa-päivän tapahtuma yhteistyössä sidosryhmien kanssa ja osallistamalla INFORM EU-viestintäverkoston toimintaan. Rahastojen viestintävastaava osallistui INFORM EU-läsnäkokouksiin Portugalissa ja Kroatiassa, sekä etäyhteydellä muihin kokouksiin ja viestintäkoulutuksiin.

Kaikessa rahastojen viestinnässä on huomioitu saavutettavuus.

Anna linkki asetuksen (EU) 2021/1060 46 artiklan b alakohdassa tarkoitettuun verkkoportaaliin ja saman asetuksen 49 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulle verkkosivustolle, jos se on eri kuin portaali.

Ohjelmakauden 2021-2017 verkkosivu: <https://eusa-rahastot2021.fi>

5. MAHDOLLISTAVAT EDELLYTYKSET JA HORISONTAALISET PERIAATTEET

5.1. Mahdollistavat edellytykset – asetuksen (EU) 2021/1148 29 artiklan 2 kohdan f alakohta

Kerro, miten varmistettiin, että asetuksen (EU) 2021/1060 liitteessä III luetellut sovellettavat mahdollistavat edellytykset täyttyivät, ja miten niitä sovellettiin koko tilivuoden ajan, erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjan noudattamisen osalta. Jos aiheellista, kerro asetuksen (EU) 2021/1060 15 artiklan 6 kohdan mukaisesti muutoksista, jotka ovat vaikuttaneet siihen, miten mahdollistavat edellytykset täyttyivät.

Rahaston toimeenpanossa on tehty toimenpiteitä, joiden seurauksena mahdollistavat edellytykset ovat täyttyneet tilivuoden aikana.

Julkisten hankintamarkkinoiden tehokkaiden seurantamekanismeja koskevan mahdollistavan edellytyksen täyttämiseksi hallintoviranomaisessa on käyty yhdessä läpi ajankohtaisia hankintakysymyksiä ja osallistuttu hankintakoulutukseen. Lisäksi on täytetty hankekohtaisesti hankintojen tarkastuslistat hankkeen hankintojen tarkastamisen yhteydessä. Hankinta-asioita on käyty läpi hakijoille ja avustuksen saajille tarkoitetuissa koulutuksissa.

Perusoikeuskirjan tehokasta soveltamista ja täytäntöönpanoa koskevan mahdollistavan edellytyksen täyttämiseksi Ihmisoikeuskeskus on pysyvänä asiantuntijana rahaston seurantakomiteassa ja EU:n perusoikeuskirjan säännökset on otettu huomioon hakemuksen kysymyksissä ja erityisissä valintaperusteissa. Lisäksi perusoikeuskirjan vaatimukset on otettu huomioon tarkastuslistoissa ja ne ovat paikan päällä tehtävissä toiminnallisissa tarkastuksissa omana kohtanaan. Tietosuoja on otettu huomioon rahaston toimeenpanossa siten, että tietosuojaselosteet ovat olemassa, rahaston säädöspohja on tietosuojavaatimusten mukainen ja sähköiset järjestelmät toimivat tietosuoja noudattaen. Tapauksista, joissa perusoikeuskirjaa ei ole noudatettu, hallintoviranomainen saa tiedon tarkastuslistoista, joissa asiaa käsitellään. Hallintoviranomainen on tarkistanut tiedot kanteluista ja oikeusloukkauksista oikeusasiamieheltä ja yhdenvertaisuusvaltuutetulta ja raportoi tiedot seurantakomitealle. Tällaisia tapauksia ei ole ollut tilivuoden aikana. Raportointijärjestelyt seurantakomitealle on sisällytetty ohjelman hallinto- ja valvontajärjestelmän kuvaukseen.

YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksien koskevan yleissopimuksen täytäntöönpanoa ja soveltamista koskeva mahdollistavan edellytyksen täyttämiseksi vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevat säännökset on sisällytetty toimien valintaperusteisiin ja varmistukset sisällytetty tarkastuslistoihin. Lisäksi vammaisten henkilöiden oikeudet on sisällytetty avustuspäätöksen ehtoihin. Hakijoille on tuotettu ohjeistusta saavutettavuudesta ja se sekä yleisemmin yhdenvertaisuusasiat on huomioitu hakijoille ja avustuksensaajille järjestetyissä koulutuksissa. Hallintoviranomainen on ottanut huomioon vaatimukset esteettömyydestä ja saavutettavuudesta omassa toiminnassaan. Raportointijärjestelyt seurantakomitealle tapauksista, joissa rahastosta tuetussa toimessa ei ole noudatettu vammaisyleissopimusta, sekä vammaisyleissopimusta koskevista valituksista, on toteutettu. Hallintoviranomainen on tarkistanut tiedot kanteluista ja oikeusloukkauksista oikeusasiamieheltä ja yhdenvertaisuusvaltuutetulta ja raportoi niistä seurantakomitealle. Tällaisia tapauksia ei ole ollut tilivuoden aikana.

5.2. Horisontaalisten periaatteiden noudattaminen – asetuksen (EU) 2021/1060 9 artikla

Kerro, miten tilivuoden aikana varmistettiin yhteisiä säännöksiä koskevassa asetuksessa vahvistettujen horisontaalisten periaatteiden noudattaminen erityisesti seuraavien periaatteiden osalta: sukupuolten tasa-arvon edistäminen ja valtavirtaistaminen sekä sukupuoleen, rotuun tai etniseen alkuperään, uskontoon tai vakaumukseen, vammaisuuteen, ikään tai sukupuoliseen suuntautumiseen perustuvan syrjinnän välttäminen.

Horisontaalisten periaatteiden noudattaminen rahastossa on varmistettu tilivuoden aikana monin eri toimenpitein toimeenpanon eri tasoilla. Hallintoviranomainen on kouluttanut hakijoita ja avustuksensaajia horisontaalisista periaatteista ja tarjonnut tietoa periaatteista EU:n sisäasioiden rahastojen verkkosivustolla. Rahoitusta saaneet hankkeet ja operatiivisen tuen saajat ovat vakuuttaneet hakemuksessa, että hankkeessa noudatetaan EU:n perusoikeuskirjan mukaisia oikeuksia ja periaatteita. Hankkeet ja operatiivisen tuen saajat ovat vastanneet hakemuksen kysymyksiin siitä, miten sukupuolten välinen tasa-arvo (ml. sukupuolinäkökulman valtavirtaistaminen ja sukupuolinäkökohtien integrointi), syrjimättömyys ja yhdenvertaisuus (ml. vammaisten henkilöiden oikeudet) ja kestävän kehityksen periaatteet on otettu huomioon hankkeen suunnittelussa ja toteutuksessa. Horisontaalisten periaatteiden toteutumista on arvioitu osana hakemusten arviointia ja vastaukset ovat vaikuttaneet hakemuksen kokonaispisteytykseen. Horisontaalisten periaatteiden toteutumista on tarkasteltu myös hankkeiden ollessa käynnissä huomioimalla ne hankkeiden raporttien käsittelyssä. Horisontaalisia periaatteita koskevat kohdat on sisällytetty tarkastuslistoihin, joita käytetään hankkeiden valinnassa ja raporttien tarkastamisessa.

Hallintoviranainen on noudattanut sisäministeriön toiminnallista yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmaa sekä ottanut kestävä kehityksen toimenpidesitoumuksen huomioon toiminnassaan. Hallintoviranomainen on noudattanut saavutettavuuteen ja esteettömyyteen liittyviä vaatimuksia kaikessa toiminnassaan sekä fyysisessä että digitaalisessa toimintaympäristössä. Rahastojen läsnätilaisuudet on järjestetty esteettömissä tiloissa. Etätilaisuudet on järjestetty osallistujille mahdollisimman helposti käytettävissä olevalla alustalla eli Microsoft Teamsilla. Eu:n sisäasioiden rahastojen verkkosivusto ja sähköinen järjestelmä on täyttänyt saavutettavuusvaatimukset. Verkkosivustolla on julkaistu vain saavutettavaksi tehtyä materiaalia ja huomattuja saavutettavuuspuutteita on korjattu jatkuvasti sivustolta. Hakijoille ja avustuksensaajille suunnatuissa ohjeistuksissa ja oppaissa on kiinnitetty huomiota käytetyn kielen selkeyteen. Tilivuoden aikana on edistetty koulutuskokonaisuuden tuottamista horisontaalisista periaatteista mutta kokonaisuus ei ole toteutunut tilivuoden aikana.

6. KOLMANSISSA MAISSA TOTEUTETTAVAT TAI NIIHIN LIITTYVÄT HANKKEET – ASETUKSEN (EU) 2021/1148 29 ARTIKLAN 2 KOHDAN H ALAKOHTA

Kuvaile hankkeita, joita tilivuonna on mahdollisesti toteutettu kolmansissa maissa tai niihin liittyen, sekä sitä, miten kyseiset hankkeet tuovat unionin lisäarvoa välineen tavoitteiden toteutumisen yhteydessä. Nimeä asianomaiset kolmannet maat. Anna selvitys siitä, että rahastosta tuettavat toimet eivät ole kehitystä tukevia ja että ne palvelevat unionin sisäisen politiikan etuja ja ovat johdonmukaisia unionissa toteutettavien toimien kanssa. Viittaa tarvittaessa komission kanssa ennen hankkeen hyväksymistä käytyihin keskusteluihin (asetuksen (EU) 2021/1148 13 artiklan 12 kohta).

Hankkeessa ”yhdyshenkilötoiminta kolmansissa maissa” oli kyse avustuksen saajan asiantuntijoiden siirtämisestä kolmansiin maihin tarkemmin Kiinaan (Peking) ja Venäjälle (Moskova). Lisäksi hankkeessa oli kiertävä yhdyshenkilö. Hanke oli jatkoa edelliselle, ISF 2014-2020 ohjelmasta rahoitetulle hankkeelle.

Hanke on päättynyt. Se oli lyhytkestoinen (11 kuukautta), koska hankkeen jälkeen on ollut tarkoitus arvioida yhdyshenkilöverkostoa uudelleen. Hankkeen päämääränä oli ehkäistä laitonta maahantuloa ja muuta rajat ylittävää monialarikollisuutta, ihmiskauppaa sekä edistää laillista maahantuloa.

Hankkeen taustana Venäjä ja Kiina ovat olleet merkittäviä Eurooppaan suuntautuvan laittoman maahanmuuton, ihmiskaupan ja rikollisuuden lähtömaita. Puuttamalla tähän rikollisuuteen mahdollisimman aikaisessa vaiheessa, voidaan vaikuttaa ennaltaehkäisevästi rikollisuuden leviämiseen Suomeen ja Schengen-alueelle. Yhdyshenkilöt torjuivat rajat ylittävää monialarikollisuutta, osallistumalla maahantulolupahakemusten käsittelyyn ja hakijoiden taustaselvityksiin sekä tekemällä yhteistyötä paikallisten viranomaisten, lentoyhtiöiden ja muiden jäsenvaltioiden lähettämien yhdyshenkilöiden kanssa. Laittoman maahantulon torjunta isossa kuvassa ei hyödytä pelkästään Suomea vaan kaikkia Schengen-maita, sillä yhdyshenkilöt tuottavat ja jakavat myös omalta osaltaan tietoa muiden maiden yhdyshenkilöille, ja täten hanke edistää Euroopan yhdennettyä rajaturvallisuutta. Kyseessä eivät kuitenkaan olleet liitteen III mukaisesti ”yhteisesti lähetetyt” yhdyshenkilöt.

Hankkeen toteutumiseen vaikuttivat ulkoisen toimintaympäristön kannalta COVID-19 -rajoitukset. Tämä näkyi esim. Kiinassa jopa kokonaisten kaupunkien sulkuina. Tapaamisia jouduttiin myös perumaan lyhyellä varoitusajalla. Venäjällä vaikutukset olivat vielä suuremmat kun Ukrainan sodan vuoksi viisumimyyntömäärät vähenivät. Sodan seurauksena yhteistyö muiden jäsenmaiden kanssa loppui kokonaan, koska lennot Venäjältä EU-alueelle loppuivat ja EU-kansalaisia karkotettiin maasta. Näiden kriisien aikana on käynyt entistäkin selvemmäksi halu ja tarve pitää yhdyshenkilö paikan päällä lähtömaassa.

Turvallisuusuuhkia torjutaan eurooppalaisen neliportaisen maahanpääsyn valvontamallin mukaisesti lähtömaissa. Yhdyshenkilötoiminta on näin ollen keskeinen EU-rahoituksen kohde.

7. TIIVISTELMÄ – ASETUKSEN (EU) 2021/1148 29 ARTIKLAN 2 KOHTA

Toimita kohdista 1–6 tiivistelmä, joka käännetään ja saatetaan yleisön saataville.

Tiivistelmän on sisällettävä vähintään kaikki 29 artiklan 2 kohdassa luetellut seikat, ja se olisi mieluiten jäsenneittävä niiden mukaisesti.

Suosittellemme käyttämään luettelukohtia, lihavointia ja informatiivisia otsikoita, jotta asiasta kiinnostuneet sidosryhmät saavat helposti käsityksen ohjelman tärkeimmistä saavutuksista ja sen tuloksellisuuteen eniten vaikuttaneista seikoista.

Kansallinen ohjelma hyväksyttiin tilivuoden alussa. Ohjelman toimeenpano on käynnistynyt tehokkaasti ja molemmissa erityistavoitteissa on käynnistetty sekä hanketoimintaa että operatiivisen tuen käyttö. Tilivuoden loppuun mennessä kuudelle hankkeelle maksettiin avustusta yhteensä n. 12 milj. euroa. Tästä erityistavoitteen 1 (ET1) osuus oli 10,7 milj. euroa. Erityistavoitteen 2 (ET2) osuus oli 1,4 milj. euroa. Tilivuoden lopussa näyttää, että lähes kaikki rahoitusvälineeseen kohdenneet varat tullaan käyttämään ohjelmakaudella etupainotteisesti. Yli 10 % rahoitusvälineeseen kohdistetusta alkuperäisestä määrästä on jo käytetty, mikä mahdollistaisi ohjelman tuloksellisen toimeenpanon kannalta tärkeän lisärahoituksen saamisen väliarvoinnin jälkeen.

ET1 täytäntöönpanotoimen 1A (Tarkastusten ja valvonnan valmiuksien lisääminen) mukaisesti on rahoitettu neljä hanketta. Täytäntöönpanotoimen 1B (Eurooppalaisen raja- ja merivartioston kehittäminen) mukaisesti on rahoitettu kaksi hanketta. Täytäntöönpanotoimien 1C ja 1E mukaisesti rahoitettiin kustakin yksi hanke. ET 2 täytäntöönpanotoimen 2E (Laaja-alaisten tietojärjestelmien, erityisesti VIS:n, perustaminen, käyttäminen ja ylläpito, mukaan lukien tietojärjestelmien ja niiden viestintäinfrastruktuurin yhteentoimivuus) mukaisesti rahoitettiin viisi hanketta. Kaikki rahoitetut hankkeet ja toiminta ovat rahoitustukivälineen tavoitteiden mukaisia. Kumppanuusperiaatteiden toteuttamisen mukaisesti rahoitustukivälineen seurantakomitea kokoontui kolme kertaa tilikauden aikana.

Ohjelman tuloksellisuuteen tilivuoden aikana vaikutti sekä kansallisen että kansainvälisen toimintaympäristön muutokset (uusi hallitusohjelma, Venäjän toimet itärajalla ja Suomen liittyminen Natoon), jotka saattavat tulevaisuudessa aiheuttaa muutostarpeita ohjelmaan ja vaikuttaa tuloksiin. Ohjelman laatimisessa on jo huomioitu mm. Venäjän hyökkäyksen Ukrainalle aiheuttamat seuraukset. Rahastosta tuettavilla toimilla voidaan kattaa Ukrainasta sotaa pakenevien tarpeita. Tilivuoden loppuun mennessä tällaisia toimia ei ole vielä tehty. Rahaston ohjelmaan tai toimeenpanosuunnitelmaan ei tehty muutoksia tilivuoden aikana.

Ulkoministeriön UMPIO-hankkeen etenemiseen on vaikuttanut eu-LISAn toimituskyky teknisten määritelmien suhteen. Maaliskuussa 2023 UM havaitsi, ettei toteutusta ole mahdollista tehdä suunnitellulla tahdilla. Hankkeelle haettiin siksi jatkoaikaa 31.1.2025 saakka. Lisäksi ulkoministeriön toteuttaman kansallisen viisumitietojärjestelmän kilpailutuksen tuloksena nykyinen järjestelmätoimittaja hävisi kilpailutuksen ja valitti päätöksestä. Niin kauan, kun asia on oikeusprosessissa, se saattaa vaikuttaa myös muihin erityistavoitteen 2 hankkeiden toteutumiseen tai niiden aikatauluun.

Tilivuoden aikana oli käynnissä kaksi operatiivisen tuen hanketta. ET1 mukaisesti operatiivisella tuella katettiin ohjelman suunnitelman mukaisesti RVT-tietojärjestelmän sekä MOTVJ-tietojärjestelmän jatkuvan ylläpidon kuluja. Keskeinen tulos on, että tuen avulla Rajavartiolaitos kykenee huolehtimaan lakisääteisistä tehtävistään EU:n ulkorajavalvonnassa. ET2 mukaisella operatiivisella tuella ylläpidetään ja turvataan kansallisen viisumitietojärjestelmän häiriötön toiminta ja käytettävyys. Järjestelmän toimivuutta, tietoturva ja tietosuojaa on auditoitu mm. Schengen-tarkastuksessa.

Operatiivista tukea ei ole käytetty EU:n matkustustieto- ja -lupajärjestelmän (ETIAS) toimintaan tai ylläpitoon. Operatiivisen tuen kumulatiiviset tukikelpoiset kokonaiskustannukset eivät ylitä tilivuoden lopussa yli 33 prosenttia ohjelman kokonaismäärärahoista. Suomesta osallistuttiin kahteen erityistoimihakuun tilivuoden aikana. Päätöksiä hauista ei ollut tehty tilivuoden loppuun mennessä.

Tilivuoden aikana rahastojen täydentävyyttä on edistetty keskustelemalla muiden EU:n rahoitusohjelmien kanssa synergioiden löytämiseksi ja päällekkäisyyksien välttämiseksi. Hallintoviranomainen seuraa muiden rahoitusvälineiden toimeenpanoa varmistaakseen, ettei samoja toimia rahoiteta useiden EU-rahastojen kautta (esim. CCEI, EMKVR, ENI ja Horisontti Eurooppa). ISF- ja AMIF-rahastojen osalta hallintoviranomainen on sama, joten päällekkäisten rahoitusten riskiä ei ole.

Unionin säännösten täytäntöönpanoa edistettiin kansallisen ohjelman puitteissa. Schengen-arvioinneissa ja haavoittuvuusarvioinneissa havaittujen puutteiden korjaamista priorisoidaan BMVI-hankkeissa koko rahoituskauden ajan. Viisumiasioihin liittyen havaitut puutteet on jo pääosin korjattu. Riippumattomuus ulkoistuskumppanista on vielä toteuttamatta. ET2 täytäntöönpanotoimen 2E mukaisesti rahoitetussa hankkeessa ”Suomen 2 D-viisumikooditoteutus” toteutettiin sovelluskehitys liittyen EU komission antamaan täytäntöönpanopäätökseen C(2020) 2672, jonka myötä Schengen-maiden tulee ottaa käyttöön digitaalisen leiman viisumitarralla määräaikaan mennessä. Pakollinen, hyvin aikataulukriittinen hanke toteutui aikataulussa.

Ohjelman toimeenpanosta ja tuloksista viestittiin avoimesti ja strategisesti viestintäsuunnitelman mukaan. Pääviestintäkanava oli rahastojen verkkosivut. Ajantasaisesti verkkosivuilla julkaistava tieto tuki rahastojen tehokasta toimeenpanoa niin, että avustuksen hakijoiden, avustuksensaajien sekä kansalaisten ja sidosryhmien tietoisuus EU-rahoitetusta toiminnasta ja saavutetuista tuloksista lisääntyi. Verkkosivuilla julkaistiin hakuprosessia ja hankehallintoa tukevaa materiaalia, mm. oppaita ja uutisia. Rahastojen verkkosivusto täytti saavutettavuusvaatimukset.

Haun aikana järjestettiin koulutuksia etäyhteydellä. Avustuksensaajille järjestettiin tilivuoden aikana kaksi hallinnointikoulutusta läsnätilaisuuksina ja useita etäkoulutuksia. Avustuksensaajia koulutettiin viestimään hankkeista aktiivisesti ja ylläpitämään EU-näkyvyyttä kaikessa rahoitettuun toimintaan liittyvässä viestinnässä.

Eurooppa-päivänä rahasto osallistui yleisötaapahtumaan yhteistyössä muiden CPR-rahastojen kanssa. Rahastojen viestintävastaava osallistui aktiivisesti INFORM EU-verkoston toimintaan. Viestinnän vaikuttavuutta seurattiin viestintäsuunnitelmassa määritellyin indikaattorein. Rahastojen verkkosivuilla oli tilikauden päättyessä keskimäärin 600 kuukausittaista kävijää, X-tilillä 669 seuraajaa ja uutiskirjeellä 790 tilaajaa. Tilivuoden aikana julkaistiin neljä uutiskirjetä. Horisontaalisten periaatteiden noudattaminen varmistettiin tilivuoden aikana monin eri toimenpitein ja mahdollistavat edellytykset täyttyivät. EU:n perusoikeuskirjan säännökset on huomioitu hakemuksen kysymyksissä ja erityisissä valintaperusteissa. Yhdenvertaisuusasiat on huomioitu hakijoille ja avustuksensaajille järjestetyissä koulutuksissa läpi tilivuoden. Kanteluita tai oikeusloikkauksia ei hallintoviranomaisen oikeusasiamieheltä ja yhdenvertaisuusvaltuuteltulta tarkistamien tietojen mukaan ole ollut.

Tilivuoden aikana toteutettiin yksi hanke kolmansiiin maihin liittyen. Hankkeessa ”yhdyshenkilötoiminta kolmansissa maissa” palkattiin kiertävä yhdyshenkilö ja siirrettiin asiantuntijoita Kiinaan ja Venäjälle. Hankkeen päämääränä oli johdonmukaisesti edistää Euroopan yhdennettyä rajaturvallisuutta ehkäisemällä laitonta maahantuloa ja muuta rajat ylittävää monialarikollisuutta ja ihmiskauppaa sekä edistää laillista maahantuloa. Kyseessä eivät olleet liitteen III mukaisesti ”yhteisesti lähetetyt” yhdyshenkilöt, eikä toiminta ollut kehitystä tukevaa. Hankkeen toteutumiseen vaikuttivat ulkoisen toimintaympäristön ennakoimattomat muutokset, etenkin COVID-19-rajoitukset ja Ukrainan sota.